

2. Савченко А. В. Корупційні злочини (кримінально-правова характеристика). Київ : Центр учб. літ., 2016. 168 с.

Одержано 19.11.2019

УДК 351.741(477)

Христина Володимирівна ЕНУКІДЗЕ,

курсант групи ФЗ-202 факультету № 3

Харківського національного університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

Вікторія Сергіївна МАКАРЕНКО,

старший викладач кафедри поліцейської діяльності

та публічного адміністрування факультету № 3

Харківського національного університету внутрішніх справ,

кандидат юридичних наук

ЗАСТОСУВАННЯ ВОГНЕПАЛЬНОЇ ЗБРОЇ ПОЛІЦЕЙСЬКИМ

Застосування вогнепальної зброї є найбільш суворим заходом примусу. Головною проблемою цього виду примусу є негативні наслідки щодо співробітників правоохоронних органів внаслідок застосування ними зброї.

На сьогоднішній день, законодавство не достатньо регулює права поліцейських у цій сфері, оскільки в різних нормативно-правових актах існують прогалини та неточності. Враховуючи зміни, які відбуваються в Україні, а саме проведення реформ в системі МВС, постає велика необхідність у формуванні законодавчих актів, інструкцій та інших підзаконних актів.

З прийняттям нового Закону України «Про Національну поліцію» та Інструкції із заходів безпеки при поводженні зі зброєю постало багато запитань, які самі дії необхідно виконати працівнику поліції у різних ситуаціях, пов'язаних з оголошенням вогнепальної зброї, досилання патрону у патронник.

Діяльність поліції спрямована на забезпечення безпеки і порядку, охорони прав і свобод людини, а також інтересів суспільства і держави, протидії злочинності. За цією метою органи охорони прав і порядку, а саме Національна Поліція, отримали законодавчу регламентовані заходи впливу для

виконання покладених на них обов'язків. Одним із крайніх заходів впливу є застосування вогнепальної зброї [1].

На сьогодні на озброєнні Національної Поліції, поміж іншим вогнепальної зброї, знаходяться 9-мм пістолет «Макарова», «Форт-12, 17, 21, 14» та їх модифікації.

Що стосується 46 статті Закону України «Про Національну поліцію» [2], у цьому випадку постає дуже багато питань, на які, на жаль, немає відповідей. Це є саме ті прогалини, які є у більшості нормативно-правових актах.

По-перше, у жодному законодавчому або підзаконному акті, положенні, інструкції не було знайдено поняття «Приведення зброї у готовність».

По-друге, враховуючи ту зброю, яка знаходиться на озброєнні Національної Поліції, а саме, як приклад, Форт-12 та пістолет Макарова, ми маємо чітко розуміти, що це різна зброя, яка має дуже суттєві відмінності, такі як постановка зброї на запобіжник після досилання патрона у патронник. Так, для поставки на запобіжник пістолета Макарова, після досилання патрона у патронник, коли курок знаходиться у бойовому взводі, достатньо запобіжник підняти доверху, і курок завдяки частині ударно-спускового механізму «шептало з пружиною», зніметься з бойового взводу, на відміну від Форт-12, в якому, у разі постановки на запобіжник, курок залишається у бойовому взводі. Відповідно це дуже небезпечно, але алгоритми дій щодо цієї ситуації ніде не прописано [3].

На сьогодні кожен факт досилання патрона у патронник, і тим більше застосування або використання вогнепальної зброї ретельно перевіряється, при цьому, на мою думку, існує багато прогалин у законодавстві, і я вважаю, що працівники поліції не в повному обсязі захищені законодавством у частині застосування та використання вогнепальної зброї. Багато поліцейських загинуло через те, що не в змозі були використати вогнепальну зброю, через наслідки, з якими їм доведеться зіткнутися через прогалини та неточності у законодавстві [1].

На жаль, все частіше виникають екстремальні ситуації під час яких гинуть працівники поліції.

Саме поліцейським надано право у кожній конкретній ситуації вирішувати, чи є конкретна ситуація винятковою, чи можна обійтись без застосування зброї. Однак, прийняте

вами рішення кожного разу перевірятиметься органами прокуратури. Співробітники прокуратури будуть встановлювати, чи мали місце підстави для застосування зброї і чи носила подія винятковий характер. Проаналізувавши це питання, ми можемо з упевненістю сказати, що підґрунтям для певних статей застосування вогнепальної зброї є Конституція в демократичних державах. Людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю. На основі Конституції України, основного закону держави, був написаний Закон України «Про Національну поліцію» в якому зазначено можливості застосування заходів примусу, а саме статтю 46 – застосування вогнепальної зброї [4].

Отже, застосування вогнепальної зброї поліцейським було, є і буде завжди гострим питанням у будь-якому суспільстві, оскільки це захист для одних та загроза життю і здоров'ю для інших. Не дивлячись на те, що Закон України «Про Національну поліцію» прийнятий недавно, однак питання щодо його вдосконалення в частині застосування вогнепальної зброї завжди є актуальним і перспективним. У кожному конкретному випадку буде перевірятись, чи була завдана шкода необхідною і достатньою в такій обстановці, чи мав місце напад, чи припинення відповідного нападу можливо було досягнути іншими засобами, тобто чи мала подія винятковий характер.

Потрібно зауважити, що представники влади, працівники правоохоронних органів, члени громадських формувань з охорони громадського порядку і державного кордону або військовослужбовці не підлягають кримінальній відповідальності за шкоду, заподіяну при виконанні службових обов'язків з запобігання суспільно небезпечним посяганням і затриманню правопорушників, якщо вони не допустили перевищення заходів, необхідних для правомірного затримання злочинця [3].

Тому перш, ніж прийняти рішення, працівник поліції завжди повинен пам'ятати про захист не тільки суспільства від протиправних посягань злочинця, але й про своє власне життя, розуміючи всю складність ситуації щодо захисту його на законодавчому рівні, після застосування зброї. Тому ця тема є актуальною для всебічного вивчення цієї категорії на науковому рівні з метою застосування отриманих результатів

для поліпшення практичної службової діяльності Національної поліції України.

Список бібліографічних посилань

1. Сіротченков Д. Ю. Застосування або використання вогнепальної зброї працівниками Національної поліції як гарантія особистої безпеки. *Юридичний науковий журнал*. 2018. № 2. С. 158–160.

2. Про Національну поліцію : закон України від 02.07.2015 № 580-VIII // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/580-19> (дата звернення: 14.11.2019).

3. Ульянов О. І. Протидія злочинності. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2018. № 1. С. 34–36.

4. Фролов О. С. Проблеми правового регулювання і практики застосування вогнепальної зброї, спеціальних засобів та заходів фізичного впливу працівниками ОВС : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Харків, 2000. 233 с.

Одержано 19.11.2019

УДК 796.323.2(477)

Дарина Григорівна ЗАВРІЧКО,

курсант групи Ф2-202 факультету № 2

Харківського національного університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

Дар'я Володимирівна КАЗНАЧЕСЬВА,

доцент кафедри кримінального права і кримінології

факультету № 1 Харківського національного

університету внутрішніх справ,

кандидат юридичних наук, доцент

ПРОБЛЕМИ ЗАСТОСУВАННЯ СПЕЦІАЛЬНИХ ЗАХОДІВ ЩОДО ПРОТИДІЇ ДОМАШНЬОМУ НАСИЛЬСТВУ

На сьогодні домашнє насильство в Україні залишається проблемою, яка потребує контролю та реагування з боку суспільства та держави. Впродовж 2018 року до Національної поліції України надійшло 89,5 тисяч заяв, повідомлень від жінок пов'язаних з домашнім насильством. У поліції зазначають,